

Persbericht

23 december 2020

Terugblik op een bijzonder jaar

Hoe de pandemie de wereld en ons erfgoed in zijn greep hield

Het jaar 2020 startte veelbelovend: de feestelijke aanwijzing tot gemeentelijk monument van de in juni 2019 overgedragen pastorie met leerkamer van ds. Ader in Drieborg, de afronding van de restauratie en de ingebruikname van de Sebastiaankerk in Bierum, de MonteverdiDag, een minifestival in samenwerking met Festival Oude Muziek Utrecht in Groningen en de grootse opening van de Schoolkerk in Garmerwolde op 28 februari van dit jaar waren voor de nieuwe directeur Patty Wageman slechts een voorproefje van waartoe de Stichting Oude Groninger Kerken (SOGK) in staat is.

Niets was minder waar, maar op een totaal andere wijze dan gedacht. Ruim twee weken later werd de sluiting van de Schoolkerk alweer ingeluid door de eerste intelligente lockdown als gevolg van de corona-pandemie die vanaf half maart Nederland en de wereld het hele jaar in haar greep zou houden.

Kerk Open

Hoewel kerken de deuren waar mogelijk openhielden voor individueel bezoek voor bezinning, stilte en inspiratie, of om gewoon even een wandeling of fietstocht te kunnen onderbreken voor bijzondere, monumentale architectuur, moesten herbestemde kerken met horeca-functie en Bijzondere Locaties Groningen de deuren sluiten, werden activiteiten afgelast en trouwerijen uitgesteld. Wel werd tussen maart en mei actief en enthousiast deelgenomen aan de landelijke actie Klokken van hoop. Het festival Terug naar het begin werd verschoven naar 2021. Tijdens de oorspronkelijke festivaldagen werden optredens gestreamd vanuit de Der Aa-kerk. Een coronabestendig festival 2021 in en rondom de kerken van de Stichting is in de maak. Ook was de Der Aa-kerk het podium voor een aantal orgelconcerten en trad meesterpianist Hannes Minnaar op met de Goldbergvariaties. Met dit gezamenlijke initiatief markeren zes iconische monumenten in Zwolle, Amsterdam, Breda, Naarden, Rotterdam en Groningen het einde van een lange periode van stilte.

Lichtpuntje

Een rondgang langs de vele plaatselijke (beheers)commissies die de stichting rijk is en die worden bemenst door de ruim 600 vrijwilligers, leert echter dat het openhouden en waar het mogelijk op zeer kleine schaal organiseren van activiteiten de burger moed heeft gegeven. Uit de gastenboeken blijkt dat de kerken regelmatig werden bezocht. Positieve reacties als “wat fijn dat de deur openstond” tot “wat mooi dat de kerken zo goed onderhouden zijn”, “deze laatste kerk stond nog op ons lijstje” steunen de Stichting Oude Groninger Kerken in de opvatting dat deze nog altijd een betekenisvolle rol vervult voor velen in onze maatschappij.

Het jaar werd ook gebruikt om na te denken over een inhoudelijke verdieping van het beleid op het gebied van duurzaamheid en klimaatverandering, educatie, de toekomst van de Der Aa-kerk en het vrijwilligersbeleid.

Restauraties en onderhoud

Tegenover het afgelasten van activiteiten en het individueel bezoeken van ons erfgoed stond dat het werk van de afdeling instandhouding met inachtneming van 1,5 meter afstand gewoon doorging. Zo werd er in het afgelopen jaar onderhoudswerkzaamheden, van verschillende aard, waaronder herstel mijnbouwschade aan onder andere de volgende kerken verricht: Ulrum, Holwierde, Stitswerd, Niebert, Thesinge en Klein Wetsinge. Ook werd de gracht rondom de kerk in Spijk uitgebaggerd. De pastorieën van Onderdendam, Slochteren en Middelstum werden flink onder handen genomen.

Daarnaast zijn we nog druk aan het werk in onze Folkingestraat synagoge. Eigenaar van het gebouw Stichting Oude Groninger Kerken en Stichting Folkingestraat Synagoge verrichten werkzaamheden die dit bijzondere monument de ruimte geven om het verhaal van Joods Groningen te vertellen.

Het Hinszorgel in de kerk van Midwolda werd na een twee jaar durende onderhoudsbeurt op 5 september jl. gepresenteerd, dit als samenwerkingsproject van Stichting Hintsorgel Midwolda en de SOGK. De laatste grote restauratie van het bijna 250 jaar oude instrument was ruim 50 jaar geleden.

Overdrachten

Door de (uitgestelde) overdrachten van de monumentale kerken van Nieuwolda, Doezum, en Kolham is het bezit van de stichting opnieuw gegroeid. De Stichting Oude Groninger Kerken beheert nu 96 kerken, 2 synagogen, 57 historische kerkhoven, 9 pastorieën en 9 vrijstaande torens.

Donateurs en bezoekers

Eens per jaar ontmoet de Stichting Oude Groninger Kerken haar donateurs elders in het land. Deze ontmoeting is bedoeld voor diegenen die niet goed meer in staat zijn ons cultureel erfgoed in Groningen te bezoeken, maar wel donateurs zijn. Op 22 januari 2020 vond deze ontmoeting plaats in Museum Catharijneconvent in Utrecht, de aanleiding voor deze locatie vormde de tentoonstelling North & South. Als partner in het Grootste Museum van Nederland en het project *Feest! Weet wat je viert* was Museum Catharijneconvent een logische keuze. Het aantal donateurs staat dit jaar op 6277. Na een aantal jaren net iets op of onder de 6000 te hebben gestaan, is het aantal donateurs nu weer groeiende.

Om mensen in heel Nederland bewust te maken van het unieke erfgoed in het noorden, richtte de donateurscampagne in juni/juli 2020 'Wordt het dit jaar Marseille of Marsum' zich met een kwinkslag op de thuisblijvers. En met resultaat. Onze plaatselijke commissies gaven aan dat het dit jaar drukker was met individueel bezoek dan andere jaren. Het project '*Kerk Open*' dat met het 50-jarig bestaan van de stichting werd ingezet, bleek ook dit jaar weer aan een vraag te voldoen. Het streven is om in de toekomst zoveel mogelijk kerken van de stichting open te stellen.

Activiteiten 2020

Ondanks Covid-19 gingen enkele grotere projecten wel door: de tentoonstelling Monnikenwerk, diverse zomer-podiumprogrammeringen in kerken door heel Groningen, van Oudeschans tot Zuurdijk, in en rondom de kerken. In aansluiting op de tentoonstelling in het Groninger Museum werd de tentoonstelling GIMME SHELTER in de Der Aa-kerk georganiseerd in samenwerking met Noorderlicht. Deze is ten gevolge van de lockdown in ieder geval tijdelijk gesloten tot 19 januari 2021.

Vooruitblik naar 2021

Hoewel Covid-19 nog altijd zorgt voor veel onzekerheid, biedt de mogelijkheid op vaccinatie hoop. Het jaar 2021 treedt de Stichting Oude Groninger Kerken daarom positief tegemoet. Er staan meerdere projecten in de steigers, zowel op het gebied van restauratie en onderhoud (Middelstum, Zeerijp, Grootegast, Grijpskerk, Ulrum, Visvliet, Den Andel, Harkstede, Onderdendam), als op het gebied van groen (Wittewierum, 't Zandt, Wirdum, Kiel-Windeweer, Spijk), educatie en het gebruik van de kerken.

Het jaar 2021 is ook het jaar waarin we afscheid nemen van onze medewerker communicatie en PR, Annemieke Woldring. Zij gaat met pensioen en wordt opgevolgd door Rebecca Compaan.

In het vroege voorjaar lanceren we een nieuwe website: *De kerk als podium*. Op deze site kunt u terecht voor vraag & aanbod van het cultureel gebruik van onze SOGK-kerken. Alle faciliteiten van de kerken worden hierop ontsloten en ook kan men hier terecht voor de programmering in de kerken.

In samenwerking met Spot Groningen wordt in het seizoen 2021-2022 een serie concerten onder de titel ODE georganiseerd in diverse kerken in de provincie. Doel is podiumkunst te brengen op unieke locaties als ode aan de plek, de kunst en de mensen die het maken en ervan genieten.

De Schoolkerk in Garmerwolde opent zodra het weer kan haar deuren voor vele basisscholen die het afgelopen jaar al hadden gereserveerd. Ook werkt de Schoolkerk aan een lesmodule voor de brugklassen van middelbare scholen voor het project 'Feest in Oost en West'.

En: 2021 is het Jaar van de Vrijwillige Inzet. De Stichting Oude Groninger Kerken als Vrijwilligersorganisatie, zal hierin participeren met en voor haar vrijwilligers.

EINDE BERICHT

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie kunt u (nog) contact opnemen met Annemieke Woldring, pr-medewerker Stichting Oude Groninger Kerken, woldring@groningerkerken.nl, of tel: 050 – 3672042 of 06 -52102342.

Beeld:

- Sebastiaankerk Bierum (Julia Gunther/SOGK)
- Schoolkerk – trap toren (Peter de Kan)
- Petruskerk Pieterburen (SOGK)